

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ “ЦЕНТР НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ІНІЦІАТИВ”

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ “МОЛОДІЖНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЧИНАЮЧИХ ЛІДЕРІВ”

ЛЮДИНА, ПРАВО, ДЕРЖАВА: ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ВИМІРИ

ЗБІРНИК НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 ТРАВНЯ 2026 РОКУ

М. ВІННИЦЯ

л54 Людина, право, держава: правові та соціально-психологічні виміри: зб. матеріалів наук. практ. конф. (м. Вінниця, 15 травня. 2026 р.): Громадська Організація «Центр Науково-Дослідних Ініціатив., Вінниця: «ГО ЦНДІ» 2026.

Збірник містить наукові розробки науковців, представників практичних підрозділів Національної поліції та інших правоохоронних органів, докторантів, аспірантів та здобувачів вищої освіти, присвячені дослідженню теоретичних і прикладних аспектів розвитку взаємодії органів публічної влади та правоохоронних органів

Матеріали викладені в авторській редакції з незначними коректорськими правками.

Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори.

Електронна копія матеріалів круглого столу безоплатно розміщується у відкритому доступі на сайті Громадської організації «Центр Наукового-Дослідних Ініціатив» у розділі «Архів наукових заходів», сторінка «Збірники наукових заходів» <https://gocsri.com/index.php/index/uk/index>

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голова редакційної колегії

Зінченко Людмила Петрівна - засновник Громадської організації «Центр Науково-Дослідних Ініціатив»

Заступник голови редакційної колегії

Байцур Катерина Юріївна - співзасновник Громадської організації «Центр Науково-Дослідних Ініціатив»

Члени редакційної колегії:

Василенко Віктор Михайлович- перший проректор Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

Музичук Олександр Миколайович- проректор Харківського національного університету внутрішніх справ, заслужений юрист України, доктор юридичних наук, професор

Невядовський Владислав Олегович - учений секретар секретаріату Вченої ради, доктор юридичних наук, доцент

Іванцов Володимир Олександрович - кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри адміністративної діяльності

Чишко Катерина Олександрівна - кандидат юридичних наук, доцент, провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем наукового забезпечення правоохоронної діяльності та якості підготовки кадрів

Статівка Олена Олександрівна – завідувач кафедри мовної підготовки, кандидат педагогічних наук, доцент

Ляска Оксана Петрівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки

Джагунов Григорій Володимирович,

заступник директора навчально-наукового інституту № 3

з освітньої та науково-дослідної діяльності,

кандидат юридичних наук, професор

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4443-9114>

КОНТРОЛЬ І НАГЛЯД ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПОЛІЦІЇ

У сучасних умовах реформування правоохоронної системи України особливого значення набуває питання забезпечення законності, дисципліни та належного виконання службових обов'язків працівниками поліції. Ефективна діяльність органів Національної поліції безпосередньо залежить від наявності дієвих механізмів контролю, які дозволяють своєчасно виявляти порушення, усувати недоліки та запобігати зловживанням службовим становищем. Одним із важливих інструментів забезпечення належного функціонування поліцейської системи є внутрішній контроль. Його сутність полягає у постійному спостереженні за діяльністю структурних підрозділів, оцінці законності прийнятих рішень, дотриманні службової дисципліни та ефективності виконання покладених завдань. Саме внутрішній контроль сприяє зміцненню службової дисципліни, підвищенню рівня довіри населення до поліції та забезпеченню реалізації принципу верховенства права.

Внутрішній контроль у діяльності органів поліції є складовою системи управління, спрямованою на забезпечення законності, службової дисципліни та належного виконання посадових обов'язків працівниками поліції. Його правова природа визначається поєднанням управлінських, організаційних та правових засад, що формують механізм постійного нагляду за внутрішньою діяльністю поліцейських підрозділів. Основу правового регулювання внутрішнього контролю становлять Конституція України, Закон України «Про Національну

поліцію», Дисциплінарний статут Національної поліції України, а також відомчі нормативно-правові акти Міністерства внутрішніх справ України. Саме ці акти визначають порядок здійснення перевірок, службових розслідувань, оцінки службової діяльності та відповідальності працівників поліції.

Внутрішній контроль має системний характер і реалізується через керівників підрозділів, підрозділи внутрішньої безпеки, дисциплінарні комісії та інші уповноважені органи. Його основним завданням є не лише виявлення порушень, а й попередження негативних явищ, формування належної службової культури та забезпечення дотримання прав людини у поліцейській діяльності. Особливістю внутрішнього контролю є його постійність та безпосередній зв'язок із щоденною службовою діяльністю працівників поліції. На відміну від зовнішнього контролю, який здійснюється іншими державними органами або громадськістю, внутрішній контроль функціонує в межах самої системи поліції та спрямований на оперативне реагування на порушення.

Таким чином, правова природа внутрішнього контролю полягає у забезпеченні внутрішньої стабільності поліцейської системи, дотриманні законності та підвищенні ефективності правоохоронної діяльності.

Практичне значення внутрішнього контролю полягає у створенні умов для належного функціонування органів поліції та підвищення якості виконання службових завдань. Саме завдяки системі внутрішнього контролю забезпечується своєчасне виявлення порушень законодавства, дисциплінарних проступків, фактів корупції та зловживання службовими повноваженнями.

Однією з важливих форм реалізації внутрішнього контролю є службові перевірки та службові розслідування. Вони дозволяють встановити причини порушень, визначити ступінь вини працівника та прийняти відповідне управлінське рішення. Такий підхід сприяє не лише притягненню винних осіб до відповідальності, а й усуненню причин, що сприяли виникненню порушення. Важливе значення має діяльність підрозділів внутрішньої безпеки, які

здійснюють профілактику корупційних правопорушень, перевіряють інформацію про неправомірні дії працівників поліції та забезпечують захист авторитету правоохоронних органів. Їхня робота спрямована на підтримання професійної етики та запобігання службовим зловживанням.

Крім того, внутрішній контроль сприяє підвищенню професійного рівня працівників поліції. Аналіз результатів перевірок дозволяє виявляти типові помилки у службовій діяльності, що стає підставою для проведення додаткового навчання, підвищення кваліфікації та вдосконалення службової підготовки. Не менш важливим є вплив внутрішнього контролю на рівень суспільної довіри до поліції. Громадяни очікують від правоохоронних органів законності, справедливості та професійності. Ефективний внутрішній контроль демонструє готовність системи поліції до самостійного виявлення та усунення порушень, що позитивно впливає на авторитет державних інституцій.

На нашу думку, практичне значення внутрішнього контролю полягає у зміцненні законності, підвищенні дисципліни, запобіганні правопорушенням та формуванні позитивного іміджу поліції в суспільстві.

Можемо зробити висновок, що внутрішній контроль у діяльності органів поліції є важливим елементом забезпечення законності, дисципліни та ефективного функціонування правоохоронної системи. Його правова природа полягає у поєднанні організаційних і правових механізмів, спрямованих на постійне спостереження за службовою діяльністю працівників поліції та своєчасне реагування на виявлені порушення.

Список використаних джерел:

1. Дмитренко А. О., Зінченко Д.А. , Бахаєва А.С. Контроль і нагляд як основа забезпечення законності в діяльності органів поліції. Захист та дотримання прав громадян органами Національної поліції України в умовах воєнного стану : тези доп. учасників наук.-практ. конф. Вінниця. ХНУВС. 2023. С. 70-71.

2. Музичук О. М. Поняття та особливості контролю як одного із способів забезпечення дисципліни та законності в державному управлінні. Правові механізми забезпечення та захисту прав і свобод людини і громадянина, інтересів суспільства та держави : тези доп. учасників наук.-практ. конф. / Наук.-дослід. ін-т публ. політики і соц. наук. Харків. НДІ ППСН. 2019. С. 100-103.

3. Музичук О. М. До проблеми класифікації контролю за діяльністю правоохоронних органів в Україні. Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики ХХІ століття : тези доп. учасників IV Всеукр. наук.-практ. конф. / НДІ публ. політики і соц. наук. Харків. 2020. С. 99-101.